

Владимир Колев

Отмъщението на камъните

Инспектор Жано се разходи бавно из апартаментата. Голям, удобен. Издаващ вкус към модерното. Модерното, привилегировано да живее като виждане дълго, а не само моментен повеи, който бива забравен след два сезона. Малко странен вкус за един възрастен обитател. Старчески неоконсервативен либерализъм – като етикет.

... Двамата старци се бяха били до последно. Не беше особено трудно да се възпроизведе и как е протекла битката. След като разговаря и с портиера на сградата, въображението на инспектора обрисова картината.

– Добър ден. Тук трябва да живее господин... момент да сложа очилата... Огюст Пелие.

– Да господине, трети етаж, левият апартамент. По какъв повод го търсите? – Портиерът е бдителен, но по навик. Иначе старчето срещу него не му е внушило никакво предубеждение. Двама старци си разговарят за трети старец. Непознатият носи фуражка и някаква униформа. Ако не е било студеното време и вратата на кафеза е била отворена, портиерът е щял да усети нещо, което да го наежи. Миризмата на парижки клошар. Но вратата е била затворена, а очилата не са му помогнали, за да регистрира още една подробност – шапката е от един хотел, а униформата – от друг. Непознатият се е представил като служител на агенция „Vite-vite“¹ – пощенски пратки от врата до врата.

Портиерът позвънил на господин Пелие. Било му наредено да пусне човека с пратката. Униформеният дядо се качил на третия етаж. Обитател на такава представителна сграда може да си позволи да не слага на вратата на апартаментата си предпазни вериги и други защитни средства за наивници. Господин Пелие отворил. Може и да е видял несъответствието в униформата. Но по-вероятно е усетил миризмата, затова инстинктивно отстъпил крачка назад. Това не му помогнало. Непознатият изпуснал пакета, който носел, но държал здраво в ръка острия камък. Замахнал с него. Успял да нанесе първия удар, който още не бил смъртоносен. Боричкането продължило в антрето, а после и в хола. Имало е немощно старческо пъхтене и злобен, много злобен бой. В резултат на разменените удари, господин Пелие се е възнесъл в по-добрия свят заради получен доста по-сполучлив, втори удар с камъка в главата. А непознатият го е последвал към небесните селения, защото бил наръчкан с ножица в корема. Така наръчкан, че надали е щял да оживее, дори ако отстрани е дежурел лекарския екип като при дуел. Дуел... Дуел?...

---

1. „Vite, vite“ фр. „Бързо, бързо“

Какво са имали да делят старците? Във всеки случай, не е женска история от младини. На старини човек се отнася към изживяванията на младостта с разбираема ирония. Да те блъскат хормоните е приятно изживяване, но си е чиста физиология. Природно рационална, но лишена от мъдростта на зрелите години.

В пакета, изтърсен в антрето имаше още два камъка.

Основният въпрос – самоличността на клошаря, отне почти две седмици. Нямахше лични документи или полицейско досие. Един от младите стажанти все пак успя да му влезе в дирите. Беше приспивал близо до една от станциите на метрото. Имал и район, в чиито кофи за боклук е ровел – пак в близост до вход на метрото. Но друг, от тия старите, със завъртулки и орнаменти. Тези входи почти не се ползват и постепенно изчезват, издухани от по-модерни архитектурни ветрове.

Само още два дни трябваша, за да се установи самоличността на кръвожадния старец-убиец. Жак Ноел, бивш добър каменоделец и любител на евтини червени вина. Самотник. Живял известно време в старопиталище, изпокарал се с персонала. Думите на директора бяха:

– Тих, кротък, отнесен. Но побеснее ли, да не си му насреща...

Защо се бяха засекали пътищата на двамата старци? И за какво са му били на убица три камъка, когато си е свършил работата само с един?

След като случаят е изяснен фактически – да се приключи и – в архив! Шефовете бяха категорични. Жано се съгласи с тях. Отдавна го натискаха да си вземе и отпуската от по-миналата година. Съгласи се и с това.

Отиде до Руан, порадва се на внучките си два дни, а на третия се прибра в Париж. Помнеше категоричността на постановката – „Драги гости – гости за малко!“. За да запълни времето си, няколко дни се рови из архивите на парижката община. Попрочете това-онова. Успя да се срещне и с бивш колега на убица Жак Ноел. Човекът беше прескочил деветдесетте, но имаше завидна памет за отдавна отминали събития. Иначе не помнеше какво е закусил преди половин час.

После се поразходи до още две сгради в района на старата станция. Успя да си вземе незабелязано по един камък за спомен от тях.

Предвидливо не бе предал на архив фактически доказателства по убийството – камъните. Не му беше проблем да даде за експертиза новите и старите камъни. Резултатите от експертизата бяха очаквани.

Камъкът, с който е бил убит достопочтеният метр Пелие бе от една от старите сгради – замъкът Беранже. Е, замък е силно казано. Голяма къща с характерна архитектура. Архитектура, по чиито канони са

оформяни и първите входи на метрото. Същата, като на другата сграда от същия район. Убиецът бе работил като каменоделец при построяването на такива сгради. Те са правени някъде до войната. А след нея започват да изчезват. Издухани от по-модерни архитектурни ветрове.

Другите два камъка, намерени в апартамента, също бяха братовчедни на камъните, занесени от инспектор Жано за експертиза.

Инспекторът даже имаше спомен за пощенски картички с подобни сгради. Разрови се и в разни енциклопедии. Знаеше какво търси.

Ектор Гимар². Архитект с особено виждане за света. Началото на кариерата му съвпада с годините, когато се правят първите станции на парижкото метро. Виждането е, че входовете на подземията не трябва да приличат на фабрични портали, а да носят духа на Париж. Гимар носи този дух в себе си. Прилага в естествено хармонични съчетания чугун, камък, дърво, стъкло, орнаменти.

Започва да проектира и сгради – като в илюстрации от приказки на Шарл Перо. Плавни преливания, особени покриви и балкони. По това време и пощенските картички често показват реализациите му. Може да се каже, че Париж до войната с онзи лудия немски ефрейтор, носи в себе си очарованието на фантазиите на Гимар.

След войната Гимар е вече е мъртъв, а сградите, строени от него – анахронизъм. Негов задочен противник е метр Пелие, два мандата кмет на един от арондисманите³ на града. Метр Пелие с удоволствие подлага на унищожение всичко, построено в стил Гимар. Има си и философска обосновка: сгради, които не приличат на другите сгради, или пораждат носталгия по миналото, трябва да бъдат разрушавани.

Без да знае, метр Пелие бива намразен от един каменоделец, работил по построяване на тези сгради. Жак Ноел обича работата си, гордее се с нея. Според него, архитект Гимар вечеря на една маса с Бога. И често така, в приятелски разговор, помага на Всевишния да види с още по-бистър поглед възможно най-красивото, което може да бъде сътворено върху грешната земя.

С годините и не без помощта на евтините червени вина, от шега, тази мисъл се превръща в фикс идея за Жак Ноел. Той има обичан квартал, със запазени няколко сгради от боготворения Гимар. Скита из този квартал, рови в кофите му за боклук, чувства се едва ли не негов стопанин. Какво че разни глупаци му се смеят и го взимат на подбив?

---

2. Ектор Гимар – френски архитект /1870-1942 г./

3. Арондисман /фр./ – градски административен район.

Каменоделецът ги гледа отвисоко. Над себе си признава само двама – Бог и Гимар. Не е виждал Бога, но има снимка със самия Гимар. Доста пожелтяла, но на нея ясно се вижда – дванадесетият от ляво надясно е Жак Ноел на младини.

Когато една от сградите е срината за ден от железния топуз, насъбраното през годините се отприщва. Онзи зъл фукльо, Огюст Пелие трябва да пукне!

В спора между минало и бъдеще няма справедливост. Това е като конфликт между възрастни деца и стари родители. Всеки си знае своето.

Подготвяйки се за лягане, инспекторът си помисли, че остарява. Осъзна, че минава като сляп по улиците на новия Париж и те не го вълнуват. А виж, пияницата-каменоделец му е наистина симпатичен...

Унасяйки се, през ума му мина: „От мига на смъртта, всички сме вече безгрешни.“ Странна мисъл...

ИДВЪН РЕДОВЕТЕ НА РАЗКАЗА: Архитект Гимар наистина одухотворява Париж. Но... всяка цивилизация се гради върху парадокси. Един от тях е необходимостта от отрицание на ненужното от миналото при отчетения риск да се загуби и нещо стойностното от него. Понякога и камъните могат да започнат да се защитават. А може би разказът трябва да бъде озаглавен „Безсилието на камъните“?

КРАЙ

© Владимир Колев

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11898>]